

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupený Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Berní 1, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2024, č. j. 42 Az 6/2023-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 11. 2023, č. j. OAM-676/ZA-ZA11-K10-2023 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Namítal, že napadený rozsudek je nezákonný, neboť obhájuje nepřezkoumatelné rozhodnutí žalovaného,

nevychází ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci a bagatelizuje nebezpečí, které stěžovateli hrozí v případě návratu do země původu. Namítal zcela nedostatečné posouzení jednotlivých žalobních důvodů týkajících se dostatečnosti odůvodnění rozhodnutí o neudělení azylu, a to bez ohledu na rozsáhlost tohoto odůvodnění. Napadené rozhodnutí i napadený rozsudek též nerespektují požadavky § 68 odst. 3 správního řádu, což je činí nepřezkoumatelnými pro nedostatek důvodů. Opakovaně poukazoval na obavy z návratu do vlasti. Turecko považuje za totalitní zemi nepřátelskou občanům LGBT komunity, která mu znemožňuje žít důstojným způsobem. O mezinárodní ochranu žádal kvůli svobodě a strachu o svůj život, neboť už na střední škole a na vojně měl problémy, protože je homosexuál. Správní orgány nepřihlédly ke specifickým okolnostem řešeného případu a už vůbec nešetřily oprávněné zájmy stěžovatele. Nesouhlasil s postupem krajského soudu, který se omezil výhradně na odkazy směrem k napadenému rozhodnutí, které byl povinen přezkoumat, namísto toho, aby si z něho vytvořil podkladový materiál pro odůvodnění svého rozhodnutí. V kontextu jím tvrzených skutečností nepovažoval žalovaným shromážděné podklady za dostatečné. Trval na tom, že uvedl důvody pro udělení mezinárodní ochrany či doplňkové ochrany a předpokládal, že žalovaný skutková zjištění doplní. Osoby LGBT komunity jsou v Turecku osobami ohroženými. Žalovaný nedbal možné hrozby vážné újmy stěžovatele, ačkoli si byl zjevně vědom toho, že může stěžovateli hrozit. Za zcela zásadní pak považoval otázku udělení doplňkové ochrany či humanitárního azylu, která byla nesprávně posouzena a nedostatečně odůvodněna. Možnou újmu spatřoval v nebezpečí mučení nebo nelidského zacházení. Byl přesvědčen, že závěry, kterými bylo jeho tvrzení zpochybňováno, jsou neobjektivní a nerespektují tvrzení stěžovatele a ostatní důkazy. Žalovaný i krajský soud nesprávně odmítají žádosti stěžovatele s odůvodněním, že jeho tvrzení jsou nekonkrétní a paušální, aniž by však jeho tvrzení bylo vyvráceno. Pokud krajský soud konstatoval, že stěžovatel neposkytl dostatečnou podporu pro svá tvrzení, není tento postoj nijak podložen a jde pouze subjektivní hodnocení na úrovni obecných spekulací. S ohledem na shora uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu. Plně přitom odkázal na správní spis, na obsah napadeného rozhodnutí a rozsudek krajského soudu. Úvahy krajského soudu považoval jasné a srozumitelné a výrok rozsudku za řádně odůvodněný. Navrhl odmítnutí kasační stížnosti jako nepřijatelné, případně navrhl její zamítnutí jako nedůvodné.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž

pokračování

je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro kasační soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat např. tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, či např. ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47 atp.).

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75). Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[9] Kasační soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek požadavkům přezkoumatelnosti dostál. Rozsudek je řádně odůvodněn a je plně srozumitelný. Z rozsudku je patrné, z jakého skutkového stavu krajský soud vyšel, jak zohlednil podstatné skutkové okolnosti a jak na skutkový stav aplikoval rozhodnou právní úpravu. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že v rámci soudního přezkumu vznikají situace, kdy se soud ztotožní s argumentací jedné ze stran sporu. V takovém případě jistě není jeho úkolem v odůvodnění svého rozhodnutí uměle konstruovat jinou formu pro sdělení téhož, aby se tak za každou cenu vyhnul přímé citaci vyčerpávajících souladných závěrů či odkazu na ně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č. j. 2 Afs 186/2014-58). Prezentovaný postup je možný pouze v případě, pokud je rozhodnutí žalovaného přezkoumatelné, tedy pokud v něm jsou přesvědčivě a úplně předešly důkazy, respektive výsledky dokazování jako jeho vlastní úvahy, na nichž je založen zjištěný skutkový stav a právní posouzení. Napadené rozhodnutí tyto požadavky splňuje. Subjektivní nesouhlas stěžovatele s důvody rozhodnutí nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným.

[10] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal dne 22. 5. 2023 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 29. 5. 2023 následně stěžovatel poskytl údaje k podané žádosti, přičemž konkrétně sdělil, že je státním příslušníkem Turecké republiky, turecké národnosti a nemá žádné náboženské přesvědčení. Nikdy nebyl členem žádné politické strany ani nebyl politicky aktivní. Z Turecka vycestoval legálně na svůj pas. Do České republiky přicestoval vlakem. Jako důvody své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je homosexuál a v Turecku se kvůli tomu necítil dobře, a tak začal hledat jinou zemi kam se vydat. Skrze svoji orientaci měl mít problémy se spolužáky a následně i na vojně. Po vojně měl navazovat vztahy pomocí sociální aplikace, přičemž na poslední schůzce byl zbit neznámými lidmi. Na místo poté přijela policie, která začala věc vyšetřovat, ale vyšetřování nikam nevedlo. Na policejní stanici jej policisté ošetřili. Ve své vlasti neměl žádné problémy s úřady, policií, soudy ani armádou.

[11] K námitce o nedostatečném zjištění skutkového stavu Nejvyšší správní soud uvádí, že míra potřeby zjišťování skutkového stavu ze strany žalovaného se vždy odvíjí od tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu. Podle ustálené judikatury je totiž primárním zdrojem informací pro udělení mezinárodní ochrany samotný žadatel a z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatel je tím, kdo v řízení ve věci mezinárodní ochrany nese břemeno tvrzení, a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody k jejímu podání (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48, a ze dne 19. 1. 2017, č. j. 2 Azs 272/2016-47). V tomto ohledu je stěžejní, že žalovaný vyhodnotil tvrzení stěžovatele jako nedostatečná pro poskytnutí některé z forem mezinárodní ochrany, což potvrdil i krajský soud. I přesto se žalovaný situací v Turecku ohledně LGBT komunity a možností domoci se ochrany u tamních orgánů zabýval. Obstaral si dostatek relevantních podkladů, ze kterých vyvodil, že stěžovatel v případě návratu do své země má možnosti, jak se proti případným ústrkům z důvodu své orientace bránit. Uvedené zjištění žalovaného nelze shledat rozporným s tvrzením stěžovatele, který uvedl, že se na tamní policii neobracel (pouze v případě, kdy jej zbili, byl policií ošetřen a případ byl vyšetřován). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, totiž plyne, že *„[a]by bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky*

pokračování

ochrany.“ K tomu Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že žalovaný musí při posuzování žádostí vycházet z dostatečně aktuálních, důvěryhodných, objektivních a přesných (adresných) informací o zemi původu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. února 2009 č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 25. dubna 2019 č. j. 5 Azs 207/2017-36). Krajský soud zohlednil i tato východiska rozhodovací praxe. Vycházel ze zpráv o zemi původu, z nichž vyšel i žalovaný, přičemž tyto lze považovat za dostatečné a přiměřeně aktuální (Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 21. 7. 2023, č. j. 116784-7/2023-MZV-LPTP, nazvaná Postavení LGBTI+ osob, Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 23. 8. 2023, č. j. 118577-6/2023-MZV-LPTP, nazvaná Odepření ochrany ze strany policie, odepření soudní pomoci, možnosti ochrany osob ohrožených trestnou činností, Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 3. 2022, č. j. 103966-6/2022-LPTP, nazvaná Organizační struktura tureckého státního zastupitelství atd., zpráva Mezinárodní organizace pro migraci nazvaná Přehled údajů o zemi za rok 2022 Turecko, ze dne 23. 2. 2023 a Informace Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 4. 8. 2023 o bezpečnostní a politické situaci v Turecku, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv). Uvedené podklady splňují výše jmenované požadavky a na jejich základě byl skutkový stav zjištěn dostatečně pro posouzení věci ve smyslu citované judikatury.

[12] Není důvodná námitka, že ze zjištěných skutečností vyplývá splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud přisvědčuje žalovanému a krajskému soudu, že stěžovatelova tvrzení (která jsou při rozhodování o udělení mezinárodní ochrany zásadní) o protrpěných potížích kvůli jeho orientaci jsou nedostatečná, neboť sám uvedl, že kromě zmíněných problémů ze strany soukromých osob se s žádnými dalšími nesetkal. Tyto závěry stěžovatel v kasační stížnosti nepopírá. Argumentaci staví na obecném tvrzení, že v Turecku jsou homosexuálové napadáni a státní orgány jim ochranu neposkytují. Žalovaný však z opatřených podkladů zjistil, že tamní situace není v tomto ohledu natolik závažná, přičemž stejně jako krajský soud v případě stěžovatele neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel byl dle svého tvrzení napaden kvůli své orientaci na území Turecka pouze jednou, a to soukromými osobami a tato situace byla řešena tamní policií. V minulosti pak čelil ústrkům ze strany spolužáků a na vojně ze strany některých vojáků.

[13] Stěžovatelova tvrzení o bezpečnostní situaci v zemi původu je tedy třeba vnímat jako obavu z pronásledování soukromými osobami, k čemuž musí přistoupit i neschopnost či neochota státních orgánů země původu cizince ochránit, jinak nejde o důvod udělení azylu podle § 12 zákona o azylu srov. např. rozsudek ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47 nebo ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53, kde soud vyslovil, že *„(p)otíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“* Dále lze odkázat na rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004-67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004-49, č. 401/2004 Sb. NSS. V případě stěžovatele se o takovou situaci

nepochybně nejedná, neboť v Turecku existuje právní systém poskytující obětem kriminální činnosti či hrozeb právní prostředky, jimiž se lze vůči takovému jednání bránit u příslušných státních orgánů. Stěžovatel však nijak neprokázal snahu uplatnit nástroje ochrany nejdříve u státních orgánů země původu, proto tato obava nemůže být bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

[14] Nejvyšší správní soud nezpochybňuje stěžovatelova tvrzení, že situace v Turecku není ve vztahu k homosexuálům ideální. Homosexualita samotná není tureckým právním řádem postihována a organizace pro obranu zájmů LGBT+ zůstávají legální. Prakticky však jakýkoliv veřejný projev na jejich podporu se může stát terčem stíhání na základě § 216 odst. 3 trestního zákoníku postihujícího urážku náboženských hodnot. Nejvyšší správní soud nicméně dospěl k závěru, že krajský soud plně respektoval závěry uvedené ve shora uvedených zprávách, při rozhodování je zohlednil a aplikoval na projednávanou věc. Uvedené podklady sice nasvědčují oslabené důvěře LGBT osob ve státní orgány, což vede k nízké motivaci nahlašovat trestné činy páchané na sexuálních menšinách, s ohledem na konkrétní tvrzení stěžovatele v projednávané věci však nelze uzavřít, že byly splněny podmínky pro přiznání mezinárodní ochrany.

[15] Stěžovatel rovněž namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu krajským soudem, pokud se jedná o naplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv. Správní uvážení podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. k tomu např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, nebo usnesení ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Azs 14/2013-16). Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje se žalovaným, že humanitární azyl nebyl koncipován k poskytnutí ochrany v situacích obdobných situaci stěžovatele.

[16] Stěžovateli také nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, které by odůvodňovalo udělení doplňkové ochrany (§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu). Neuvedl dostatečně konkrétní skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že by v případě návratu čelil reálnému nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, jak jej vymezuje např. judikatura Evropského soudu pro lidská práva (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. 1. 2008 ve věci *Saadi proti Velké Británii*, stížnost č. 13229/03, § 128 - 133; či rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Gäffen proti Německu*, 1. 6. 2010, stížnost č. 22978/05, § 88; viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Jednání, ze kterých má obavu v případě jeho návratu do vlasti, nedosahují potřebné intenzity, aby spadaly pod § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud proto souhlasí s krajským soudem, že v posuzované věci nebyly důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

[17] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení krajského soudu takové intenzity, které by mohlo vést k přijatelnosti kasační

pokračování

stížnosti (srov. usnesení ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39). Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2024

David Hipšr
předseda senátu